

Seat
No.

SH - 74

Total No. of Pages : 6

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) Examination, March - 2023
GEOGRAPHY

DES-E-108 : (A) Population Geography (Special Paper - IX)
Sub. Code : 75548/79653

Day and Date : Saturday, 27 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
 - 4) Use of Map stencils is allowed.

Q1) Choose the correct alternative for the following questions. [5]

- a) _____ of the following is not a nature of population geography?
- i) Dynamic ii) Unproductive
iii) Regional iv) Qualitative
- b) Which climate region of the world has the highest population density?
- i) Desert ii) Taiga
iii) Tundra iv) Monsoon
- c) What is the sign of high number of old people in the population?
- i) High Death Rate ii) Medium Birth Rate
iii) High Birth Rate iv) Low Mortality Rate
- d) Which of the following causes low birth rate in developed countries?
- i) Social mobility ii) Superstition
iii) Traditions iv) Illiteracy
- e) Which of the following is the benefit of minimum population?
- i) Large army ii) Division of Farm Land
iii) Cheap labour iv) Less stress on Resources

Q2) Write short notes on any three of the following :

- Significance of Population Geography.
- Sources of Population Data.
- A critical examination of Malthus's theory.
- Factors affecting Mortality.
- Gender structure concept.

Q3) Write in detail answers any two of the following questions :

- Define population Geography and Describe Nature of Population Geography.
- Describe Factors Affecting on Distribution of Population.
- Describe Reasons of High Fertility and Suggest Ways to Control It.

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे नकाशा व आकृत्या काढा.

प्र.1) खालील प्रश्नांसाठी योग्य पर्याय निवडा :

- अ) खालीलपैकी लोकसंख्या भूगोलाचे स्वरूप नाही ?
i) गतिशील	ii) अनुत्पादक
iii) प्रादेशिक	iv) गुणात्मक
- ब) जगातील कोणत्या हवामान प्रदेशात लोकसंख्येची घनता जास्त आहे ?
i) वाळवंटी	ii) तैगा
iii) दुङ्डू	iv) मोसमी

Seat
No.

SH - 74

Total No. of Pages : 6

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) Examination, March - 2023
GEOGRAPHY

DES-E-108 : (A) Population Geography (Special Paper - IX)
Sub. Code : 75548/79653

Day and Date : Saturday, 27 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
 - 4) Use of Map stencils is allowed.

Q1) Choose the correct alternative for the following questions. [5]

- a) _____ of the following is not a nature of population geography?
- i) Dynamic
 - ii) Unproductive
 - iii) Regional
 - iv) Qualitative
- b) Which climate region of the world has the highest population density?
- i) Desert
 - ii) Taiga
 - iii) Tundra
 - iv) Monsoon
- c) What is the sign of high number of old people in the population?
- i) High Death Rate
 - ii) Medium Birth Rate
 - iii) High Birth Rate
 - iv) Low Mortality Rate
- d) Which of the following causes low birth rate in developed countries?
- i) Social mobility
 - ii) Superstition
 - iii) Traditions
 - iv) Illiteracy
- e) Which of the following is the benefit of minimum population?
- i) Large army
 - ii) Division of Farm Land
 - iii) Cheap labour
 - iv) Less stress on Resources

P.T.O.

Q2) Write short notes on any three of the following :

- Significance of Population Geography.
- Sources of Population Data.
- A critical examination of Malthus's theory.
- Factors affecting Mortality.
- Gender structure concept.

Q3) Write in detail answers any two of the following questions :

- Define population Geography and Describe Nature of Population Geography.
- Describe Factors Affecting on Distribution of Population.
- Describe Reasons of High Fertility and Suggest Ways to Control It.

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे नकाशा व आकृत्या काढा.

प्र.1) खालील प्रश्नांसाठी योग्य पर्याय निवडा :

- अ) खालीलपैकी लोकसंख्या भूगोलाचे स्वरूप नाही ?
i) गतिशील	ii) अनुत्पादक
iii) प्रादेशिक	iv) गुणात्मक
- ब) जगातील कोणत्या हवामान प्रदेशात लोकसंख्येची घनता जास्त आहे ?
i) वाळवंटी	ii) तैगा
iii) दुङ्ड्रा	iv) मोसमी

SH - 74

- क) लोकसंख्येत वृद्धांचे प्रमाण जास्त असणे हे कशाचे लक्षण आहे?
- i) जास्त मृत्यूदर
 - ii) मध्यम जन्मदर
 - iii) जास्त जन्मदर
 - iv) कमी मृत्यूदर
- ड) खालीलपैकी कोणत्या कारणामुळे विकसित देशात जन्मदर कमी आढळतो?
- i) सामाजिक गतिमानता
 - ii) अंधशब्दा
 - iii) रुढी परंपरा
 - iv) निरक्षरता
- इ) खालीलपैकी न्यूनतम लोकसंख्येचा कोणता फायदा आहे?
- i) मोठे सैन्य दल
 - ii) शेत जमिनीचे विभाजन
 - iii) स्वस्त मजूर
 - iv) साधनसंपत्तीवर कमी ताण

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) लोकसंख्या भूगोलाचे महत्त्व
- ब) लोकसंख्या आकडेवारीचे स्त्रोत
- क) माल्थसच्या सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण
- ड) मृत्यू दरावर परिणाम करणारे घटक
- इ) लिंग संरचना संकल्पना

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) लोकसंख्या भूगोल म्हणजे काय सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.
- ब) लोकसंख्येच्या वितरणावर परिणाम करणारे घटक सांगा.
- क) जास्त जननदराची कारणे सांगून उपाय सुचवा.

Seat No. _____

SH - 74

Total No. of Pages : 6

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) Examination, March - 2023
GEOGRAPHY

DES-E-108 : (A) Population Geography (Special Paper - IX)
Sub. Code : 75548/79653

Day and Date : Saturday, 27 - 05 - 2023
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Total Marks : 40

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
- 4) Use of Map stencils is allowed.

Q1) Choose the correct alternative for the following questions. [5]

- a) _____ of the following is not a nature of population geography?
 i) Dynamic ii) Unproductive
 iii) Regional iv) Qualitative
- b) Which climate region of the world has the highest population density?
 i) Desert ii) Taiga
 iii) Tundra iv) Monsoon
- c) What is the sign of high number of old people in the population?
 i) High Death Rate ii) Medium Birth Rate
 iii) High Birth Rate iv) Low Mortality Rate
- d) Which of the following causes low birth rate in developed countries?
 i) Social mobility ii) Superstition
 iii) Traditions iv) Illiteracy
- e) Which of the following is the benefit of minimum population?
 i) Large army ii) Division of Farm Land
 iii) Cheap labour iv) Less stress on Resources

P.T.O.

Q2) Write short notes on any three of the following :

- Significance of Population Geography.
- Sources of Population Data.
- A critical examination of Malthus's theory.
- Factors affecting Mortality.
- Gender structure concept.

Q3) Write in detail answers any two of the following questions :

- Define population Geography and Describe Nature of Population Geography.
- Describe Factors Affecting on Distribution of Population.
- Describe Reasons of High Fertility and Suggest Ways to Control It.

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे नकाशा व आकृत्या काढा.

प्र.1) खालील प्रश्नांसाठी योग्य पर्याय निवडा :

- अ) खालीलपैकी लोकसंख्या भूगोलाचे स्वरूप नाही ?
i) गतिशील	ii) अनुत्पादक
iii) प्रादेशिक	iv) गुणात्मक
- ब) जगातील कोणत्या हवामान प्रदेशात लोकसंख्येची घनता जास्त आहे ?
i) वाळवंटी	ii) तैगा
iii) दुङ्डा	iv) मोसमी

- क) लोकसंख्येत वृद्धांचे प्रमाण जास्त असणे हे कशाचे लक्षण आहे?
- i) जास्त मृत्युदर
 - ii) मध्यम जन्मदर
 - iii) जास्त जन्मदर
 - iv) कमी मृत्युदर
- ड) खालीलपैकी कोणत्या कारणामुळे विकसित देशात जन्मदर कमी आढळतो?
- i) सामाजिक गतिमानता
 - ii) अंथश्रद्धा
 - iii) रुढी परंपरा
 - iv) निरक्षरता
- इ) खालीलपैकी न्यूनतम लोकसंख्येचा कोणता फायदा आहे?
- i) मोठे सैन्य दल
 - ii) शेत जमिनीचे विभाजन
 - iii) स्वस्त मजूर
 - iv) साधनसंपत्तीवर कमी ताण

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) लोकसंख्या भूगोलाचे महत्त्व
- ब) लोकसंख्या आकडेवारीचे स्रोत
- क) माल्थसच्या सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण
- ड) मृत्यू दरावर परिणाम करणारे घटक
- इ) लिंग संरचना संकल्पना

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) लोकसंख्या भूगोल म्हणजे काय सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.
- ब) लोकसंख्येच्या वितरणावर परिणाम करणारे घटक सांगा.
- क) जास्त जननदराची कारणे सांगून उपाय सुचवा.

